

Kısa Kısa...

Şafak Alpay* / safak@metu.edu.tr

♣ Sonlu grup teorici, ünlü matematikçi 1928 doğumlu **Donald (Don) G. Higman**'ı 18 Şubat'ta kaybettik. 15 öğrenci yetiştiren Don Higman, Reinhold Baer'in öğrencisiydi ve basit sonlu gruplar konusunda uzmandı.

♣ Şimdi de güzel haber: **Zafer Ercan** arkadaşımız Gündüz İkedâ 2005 Araştırma Ödülü'nü aldı. Zafer Ercan'a ödül, "vektör ve Banach örgüleri ve aralarındaki pozitif dönüşümler"le ilgili nitelikli araştırmaları dolayısıyla verildi.

Zafer Ercan

♣ 42'inci Mersenne asalının bulunuşunun üstünden bir yıl geçmedi ki, 15 Aralık 2005'te 43'üncüsü bulundu: $2^{30.402.457} - 1$. **Mersenne asalı**, asal bir p için $2^p - 1$ biçiminde yazılan bir asaldır. ($2^p - 1$ sayısının asal olabilmesi için p mutlaka asal olmalıdır.) Sayının asal olduğu, olası bilgisayar hatalarına karşı, iki bağımsız kişi tarafından da (on gün gibi kısa bir süre içinde) sınanmıştır. Bu sayı ayrıca bugüne dek bilinen en büyük asaldır. Mersenne asalları üzerine bilgi için <http://primes.utp.edu/mersenne/> adresini ziyaret edebilirsiniz.

♣ Bilgisayarlar sanat yapabilir mi? Neden olmasın! Wolfram Research ekibi, Mathematica'nın algoritmalarından yararlanarak matematiksel bir düzeni müziğe çeviren bir program yazdılar. <http://mathworld.wolfram.com/news/2005-09-12/wolframtones> adresinden bilgisayar tarafından yaratılan besteleri dinleyebilirsiniz.

♣ 34'üncüsü İstanbul'da yapılan Uluslararası Matematik Olimpiyatları'nın 46'ncısı Temmuz ayında Meksika'da yapıldı. Çin'in 235 puanla birinci olduğu olimpiyatlarda ülkemiz 130 puanla Moldova'yla birlikte 21 ve 22 sırayı paylaştı. İlk beş sırada ise 213 puanla ABD, 212 puanla Rusya, 201 puanla İran ve 200 puanla Kore vardı.

♣ TÜBA yeni bir dizide ülkemiz bilim insanlarının yaşam öykülerini anlatmayı hedefliyor. Bu dizide Tosun Terzioğlu ve Akın Yılmaz tarafından kaleme alınan ve derlenen ve **Cahit Arf**'ı konu alan bir kitap yayımlandı. **Anlamak Tutkunu Bir Matematikçi** adını taşıyan kitabın ederi 30 YTL. Her yerde bulunamasa da, Ankara'da TÜBİTAK bitişindeki TÜBA binasında elde edilebilir. (Bkz. sayfa 102-104)

♣ **XIX. Ulusal Matematik Sempozyumu 22-25 Ağustos 2006 tarihleri arasında Kütahya'da, Dumlupınar Üniversitesi'nde yapılacaktır.** Bilgi için <http://ums19.dpu.edu.tr>. Sorularınız için Murat Alp: malp@dumlupinar.edu.tr

♣ İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Ege Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi matematikçileri her cuma saat 13,30-15,30 arasında dönüşümlü olarak bu kurumlarda, "İzmir Zaman Skalası Seminerleri" adı altında seminerler düzenlemektedirler. Daha fazla bilgi Ünal Ufuktepe'den (unalufuktepe@iyte.edu.tr) alınabilir.

♣ 26 Ağustos - 3 Eylül tarihleri arasında İzmir'de "Turkish-German Summer Academy in Advanced Engineering 2006" adlı bir toplantı düzenleniyor. Toplantının sorumluları Darmstadt Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. M. Scafer ile ODTÜ'den Prof. Dr. Bülent Karasözen'dir. Toplantıda Mühendislikte Nümerik Yöntemler, Akışkanlar Mekaniği ve Mekhatroniks olmak üzere üç farklı ders yapılacaktır. Başvurmak isteyenlerin www.fnb.tu-darmstadt.de/summer_academy adlı web sitesindeki formu doldurarak 1 Nisan tarihine kadar başvurularını gerekmektedir.

♣ Uluslararası Üçüncü Matematik Eğitimi Konferansı, 30 Haziran - 5 Temmuz arası İstanbul'da yapılacaktır. Konusu lisans eğitimi olan konferans hakkında daha fazla bilgiyi <http://www.tmd.org.tr/ictm3> adresinden edinebilirsiniz.

* ODTÜ Matematik Bölümü öğretim üyesi.

♣ 2001'den beri süren ve ayda bir tekrarlanan "Karaköy Seminerleri"nde herkesin anlayabileceği genel konular ele alınır. Seminerler Karaköy'deki Sabancı Üniversitesi'nin binasında yapılır. Daha fazla bilgiyi tanbay@boun.edu.tr'den alabilirsiniz.

♣ Dünyayı saran **Sudoku** oyunuyla ilgili birçok kitap var ama bu sefer bir matematikçiden: Robin J. Wilson, **Hidden Word Sudoku: the last word in sudoku puzzles**. Robin Wilson'ın Matematik ve Müzik, Sherlock Holmes Babilon'da, Cebirsel Çizge Kuramından Konular, Dört Renk Yeter gibi kitapları da vardır.

♣ Ülkemizde yayımlanan birkaç bilim dergisinin internet adresi:

Tübitak Bilim ve Teknik: www.biltek.tubitak.gov.tr

Bilim Tarihi Araştırmaları: www.bilimtarihi-dergisi.com.tr

Bilim Tarihi: www.bilimtarihi.org

Bilim ve Gelecek: www.bilimvegelecek.com.tr

Bilim ve Ütopya: www.bilimutopya.com.tr

Focus Popüler Bilim ve Kültür Dergisi: www.focusdergisi.com.tr

Matematik Etkinlikleri 2006

Matematikçiler Derneği, 3-6 Mayıs 2006 tarihleri arasında Ankara'da Milli Kütüphane Konferans Merkezi'nde bir matematik sempozyumu gerçekleştirecektir. Bilgi ve katılım için

www.matder.org.tr

ya da

www.matematik.org.tr

adreslerini ziyaret edin. Bildiri sunmak ya da sergi açmak için son başvuru tarihi 1 Nisan 2006'dır.

İletişim: akademi@akademikongre.com

Tel: 0312 229 07 28

Mutlaka bizim kaçırdıklarımız da vardır, ama gene de kanımızca çok az sayıda bilim dergisi çıkıyor.

♣ MD, matematikçilerin bulunduğu bir internet haberleşme listesi oluşturdu. Bugün 927 üyesi olan listeye üye olmak için www.matematikdunyasi.org/mailman/listinfo/md-sorular adresine girin.

♣ MD'ye zam geldi!

Ödüller

Dergide birçok soruyla karşılaşacaksınız. Bu sorular açık açık sorulmamış ya da iyi ifade edilmemiş olabilirler. Yanıtlarınızı, bulduklarınızı, yazarı belkiyse yazarın adresine, yoksa dergi adresine 15 Haziran 2006 tarihine kadar yollayın. Sorduğumuz bazı soruların yanıtlarını biz de bilmeyebiliriz! Yanıtladığınız ya da yanıtlayamadığınız aklınıza gelen sorularınızı da bize yollayın. En güzel yanıtlara (sorulara da!) ödül olarak kitap vereceğiz.

Ödüllerimizin Bazıları

- ♣ Tayfun Akgül, **Bilimum**, Nasrettin Hoca'nın Torunları Serisi, Karikatürcüler Derneği Yayınları, 2004.
- ♣ Charles Darwin, **Darwin Kuramı** (Seçme Yazılar-Eleştiriler), Pan Yayıncılık, Mayıs 2000.
- ♣ David Blather, **Pi Coşkusu**, Tübitak Yayınları.
- ♣ Simon Singh, **Fermat'nın Son Teoremi**, Pan Yayıncılık, Ekim 2001.

- ♣ Jeremy Bernstein, **Einstein**, Nar Yayınları, Ağustos 1994.
- ♣ Hans Grassmann, **Fizik ve Ötesi**, Evrim Yayınevi, 2001.
- ♣ Alastair I. M. Rae, **Kuantum Fiziği: Yanılsama mı, Gerçek mi?**, Evrim Yayınevi, 1999.
- ♣ Max Born, **Görelilik Kuramı**, Evrim Yayınevi, 1995.

Ödül Kazananlar

- ♣ Refail Alizade'nin problemlerini çözenlerden: Hale Nur Kazaçşme, Suat Akbulut, Oktay Balkış, Bilgin Canpolat, Ahmet Ceylan, İbrahim Çimentepe, Ekrem Emre, Hasan Hüseyin Eruslu, Aydın Özcan, Burak Sağlam, Semih Yavuz, Alper Çay.
- ♣ **Aşlı Nesin köşeleri:** Canberk Gümüüşsu, Ercan Cem, Caner Özden, Erdem Erol, Ersen Ünal, Umur Varolgüneş.